

Петрова Наталія

асистент кафедри приватного та соціального права
Юридичний факультет, Сумський національний аграрний університет
м. Суми

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ

Створення та забезпечення умов для розвитку фермерських господарств поряд з іншими формами господарювання - є одним з основних завдань для держави.

Науковці називають чимало причин стримування розвитку фермерських господарств в Україні. Однією з головних є мізерна допомога держави. Необхідність державної підтримки фермерських господарств та їх об'єднань доведена досвідом зарубіжних країн.

Так, у США звична пряма бюджетна допомога була замінена на законодавчому рівні іншим інструментом - страхуванням ризиків шляхом прийняття у 2014 році Закону "Про сільське господарство". А у Німеччині застосовується така система державної підтримки сільського господарства, яка дозволяє комплексно вирішувати проблеми сільського господарства, зокрема, ефективного використання сільськогосподарських земель, забезпечення продовольчої безпеки країни та створення конкурентного середовища на ринку сільськогосподарської продукції. Польський уряд нещодавно підготував програму дій на 2015-2019 роки. У ній вказується, зокрема, що уряд повинен використати всі існуючі можливості для збільшення допомоги польським аграріям у бюджетній перспективі ЄС на 2014-2020 роки. У Польщі також застосовується пільгове кредитування аграрного сектора, де фермер сплачує лише 3%, а решту суми по відсотковій ставці банку повертає держава. В Австралії фінансова підтримка уряду надається фермерам переважно для компенсації збитків спричинених природними або техногенними факторами,

що виражається у наступних формах: гранти, короткострокові кредити за низькими відсотковими ставками, тощо [1].

Говорячи про Україну, слід вказати нормативно-правові акти, якими здійснюється регулювання державної підтримки, серед них: Закон України «Про фермерське господарство» (Далі – Закон), «Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання фінансової підтримки фермерським господарствам», затверджений Постановою Кабінету Міністрів України № 1102 від 25 серпня 2004 р., зі змінами 2016 року. Так, фінансова допомога фермерським господарствам здійснюється за рахунок державного і місцевого бюджетів, у тому числі через Український державний фонд підтримки фермерських господарств. Державна підтримка на безповоротній основі надається на конкурсних засадах протягом одного бюджетного року не більш як за двома видами витрат, пов'язаних з: розробленням проектів відведення земельних ділянок для ведення фермерського господарства; сплатою відсотків за користування кредитами банків; придбанням одного трактора, комбайна, вантажного автомобіля та ін.. Фінансова підтримка на конкурсних засадах на поворотній основі надається у розмірі, що не перевищує 500 тис. гривень, із забезпеченням виконання зобов'язання щодо повернення бюджетних коштів: новоствореним фермерським господарствам та фермерським господарствам з відокремленими фермерськими садибами, фермерським господарствам, які провадять господарську діяльність та розташовані у гірських населених пунктах, на поліських територіях, - строком від трьох до п'яти років для виробництва, переробки і збуту виробленої продукції, провадження виробничої діяльності [2].

Позитивним зрушенням у сфері надання державної допомоги, слід відмітити збільшення суми підтримки, порівняно з минулими роками, а також безліччю змін до законодавства. Зокрема, змінами, що були внесені до Закону України "Про фермерське господарство", фермерське господарство зі статусом юридичної особи чи без статусу юридичної особи, що організовується на основі

діяльності фізичної особи – підприємця, мають статус сімейного, якщо використовується праця членів однієї сім'ї відповідно до ст. 3 Сімейного кодексу України [3], тобто особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом, мають взаємні права та обов'язки. Права члена сім'ї має одинока особа. Сім'я створюється на підставі шлюбу, кровного споріднення, усиновлення, а також на інших підставах, не заборонених законом і таких, що не суперечать моральним засадам суспільства.

Відповідно до ч. 5. ст. 9 Закону, господарство зі статусом сімейних фермерських господарств надається додаткова державна підтримка у порядку, передбаченому Законом України "Про державну підтримку сільського господарства України" [3]. На нашу думку, слід більш конкретизувати порядок та обсяги надання державної підтримки сімейним фермерським господарствам. Зокрема, надати пряму державну підтримку для розвитку сімейного фермерства, запровадити податкові канікули для сімейних фермерських господарств, тощо. Ці зміни допоможуть зміцнити українське село, а разом з тим дасть імпульс до покращення аграрного бізнесу і його розвитку.

Література

1. Світові моделі підтримки сільського господарства з досвіду аграрного господарювання найуспішніших країн світу [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ukrinform.ua/rubric-abroad/2012230-svitovi-modeli-pidtrimki-silskogo-gospodarstva.html> (дата звернення 27.11.2016 р.). - Назва з екрана.

2. Український державний фонд підтримки фермерських господарств [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://udf.gov.ua/node/566> (дата звернення 27.11.2016 р.). - Назва з екрана.

3. Про фермерське господарство: Закон України № 973-IV від 19 червня 2003 року [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/973-15> (дата звернення 27.11.2016 р.). - Назва з екрана.